

مدافعان بی‌ادعا

پرونده‌ای درباره حوادثی که مظلومیت پلیس را ثابت می‌کند

۱۸

چتر حمایت از پلیس در کشورهای جهان

در تمام کشورهای جهان نیروهای پلیس از حمایت‌های قانونی و قضایی قابل توجهی برخوردارند

۲۰

همیشه‌ها

تکس: همشه‌ها/ایمانی تصویر

سیمای پلیس مقتدر

بررسی مؤلفه‌های اقتدار پلیس در گفت‌وگوی همشهری با صاحب‌نظران و نمایندگان مجلس

گزارش **علیرضا احمدی** روزنامه‌نگار

سازمان‌های نظامی و انتظامی یک کشور برای اعمال حاکمیت در جامعه نیازمند اقتدار هستند؛ اقتداری که علاوه بر ضرورت بهره‌گیری از ابزارها و امکانات فیزیکی،

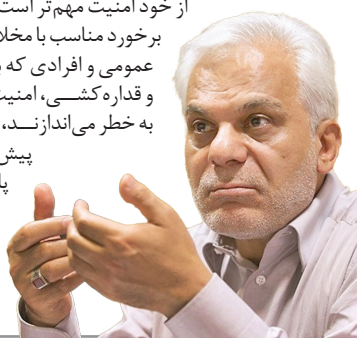
به مؤلفه‌های بسیاری به‌منظور پیشبرد اهداف مدنظر نیاز دارد. در این میان با توجه به نقش محوری پلیس و همچنین نیروهای انتظامی و امنیتی در اجتماع، تبلور نموده‌های اقتدار، زمینه‌ساز تقویت روزافزون احساس امنیت در کشور می‌شود. دست‌نیابایی نیروهای امنیتی و انتظامی به چنین اقتداری، علاوه بر ارتقای نظم و امنیت اجتماعی، سبب گسترش نگرش مثبت به پلیس و

در نهایت تحقق هر چه تأثیرگذارتر و وظایف تعریف شده برای این نهاد می‌شود. در چنین شرایطی مهیا کردن بستر مناسب به‌منظور حرکت سازمانی پلیس به سوی نیرویی مقتدر و حرفه‌ای، از ضرورت‌هایی است که در اولویت راهبردی دستگاه‌های تصمیم‌ساز در این زمینه در ایران نیز قرار گرفته‌است. در این میان نکته حائز اهمیت، هم‌افزایی دستگاه‌های اجرایی به‌منظور ارتقای

توان کارکردی پلیس و همچنین دستگاه‌های انتظامی و امنیتی در راستای اجرای وظایف محوله است؛ نکته‌ای که در صورت اولویت‌بخشی به آن از سوی قوای سه‌گانه، نقش بسزایی در دستیابی به اهداف ترسیم شده در این حوزه دارد. همشهری در گفت‌وگو با صاحب‌نظران، مؤلفه‌های پلیس مقتدر را مورد بررسی قرار داده‌است که در ادامه می‌خوانید.

اقتدار پلیس و اهمیت «احساس امنیت»

مرتضی طلائی، رئیس پلیس اسبق تهران بزرگ ترسیم‌کننده‌ی اقتدار پلیس، یکی از اساسی‌ترین نیازها در مسیر تأمین حداکثری احساس امنیت در جامعه به‌شمار می‌رود؛ موضوعی که برای تحقق آن، به مؤلفه‌های مختلفی نیاز است که مقدم‌ترین آن، به‌منظور برقراری تعامل مثبت با آحاد جامعه است. در واقع می‌توان گفت بخش زیادی از اقتدار پلیس به نحوه ارتباط و تعامل این نیرو با بخش‌های مختلف جامعه و شهروندان بستگی دارد. پلیس به هر میزان که بتواند حمایت مردم نسبت به رویکردها، اقدام‌ها و فعالیت‌های خود را افزایش دهد، در تحقق اهداف اجرایی خود موفق‌تر خواهد بود. «محبوبیت» و «مقبولیت» توأمان را می‌توان به‌عنوان یک مؤلفه اساسی به‌منظور افزایش اقتدار پلیس به‌حساب آورد. از سوی دیگر باید نحوه مواجهه با «جرم» و «مجرم» را مؤلفه دیگری برای تقویت اقتدار پلیس ارزیابی کرد. نحوه مواجهه با تخلف‌ها، جرائم و بزهداران، از محوری‌ترین رویکردهایی است که زمینه‌ساز گسترش روزافزون اقتدار پلیس در جامعه خواهد شد؛ موضوعی که در ساختارهای مختلف پلیس، از نیروهای مستقر در سطح جامعه گرفته تا سطوح بالاتر ستادی و تصمیم‌گیری باید مدنظر قرار گیرد. باید در نظر داشته باشیم که نحوه مواجهه با «جرم» و «مجرم» نکته بسیار مهمی در ترسیم سیمای مقتدر از پلیس محسوب می‌شود؛ اینکه پلیس در صحنه چگونه حاضر می‌شود و با مجرم به چه شکلی برخورد می‌کند، نقشی اساسی در افزایش اقتدار این نیرو دارد. طبیعی است که نحوه برخورد با یک «قاتل» و یک «سارق» با یکدیگر تفاوت دارد و درک این موضوع از سوی جامعه، بر اقتدار پلیس می‌افزاید. در این میان اما «آموزش» و «توانمندسازی» نیروها، نکته مهمی است که نباید از آن غفلت کرد. مهارت‌افزایی نیروهای پلیس، به‌ویژه در حوزه روانشناسی و ارائه آموزش‌های لازم به‌منظور افزایش توانایی کارکنان در این زمینه، به‌قطع در ارائه تصویر پلیسی مقتدر تأثیری بسزا دارد. نکته اینجا است که «احساس امنیت» از خود امنیت مهم‌تر است؛ به‌عنوان مثال برخورد مناسب با مخلفان جرمین امنیت عمومی و افرادی که با گردن‌کشی و قداره‌کشی، امنیت روانی مردم را به خطر می‌اندازند، می‌تواند بیش از پیش بر اقتدار پلیس بیفزاید و آرامش روانی شهروندان را تأمین کند.

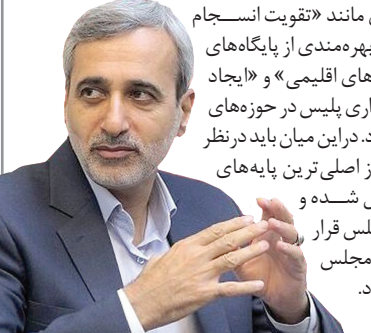
انگیزه بالای نیروی انتظامی در مبارزه با تهاجمات

اسماعیل کوثری، نماینده مردم تهران در مجلس نیروی انتظامی مقتدر در مسئولیت‌ها و عملیات‌ها همیشه با انگیزه، با روحیه و همسوی هدفی که برای او معین شده است عمل می‌کند و مقتدرانه در مقابل تهاجمات می‌ایستد. پلیس جمهوری اسلامی همچنین با صلابت در انجام مأموریت‌ها و در مقابل اقدامات دشمنان داخلی ایستادگی می‌کند. از سوی دیگر نیروهای انتظامی کشور ادامه‌دهنده راه شهدایی هستند که امنیت کنونی کشور را تضمین کرده و به ارمغان آورده‌اند. انتظار مردم از نیروی انتظامی نیز همین ایستادگی در مقابل تروریست‌ها و تأمین امنیت جامعه است.

ضرورت حمایت جمعی از پلیس

عباس مقتدایی، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس یکی از اساسی‌ترین مؤلفه‌های اقتدار پلیس، حمایت جمعی در همه عرصه‌های مرتبط با فعالیت‌های این نیرو از سوی مردم و همچنین مسئولانی است که نقش پلیس در راستای انتظام‌بخشی به جامعه را مهم می‌دانند. پلیس ضعیف یا پلیسی که در افکار عمومی از سیمای مقتدری برخوردار نیست، نمی‌تواند در عمل به وظایف خود به‌منظور گسترش چتر امنیت برس جامعه موفق باشد و ابتکار عمل را به‌دست بگیرد.

مؤلفه دیگری که در این زمینه بسیار مهم به‌شمار می‌رود، ارتقای توانمندی‌های درونی و ذاتی پلیس در راستای ایجاد آرامش و امنیت در جامعه است. با توجه به اینکه پلیس زیرمجموعه‌های متعددی دارد که هر یک وظایف تخصصی در عرصه‌های مختلف بر عهده دارند، باید با روزآمدسازی توانمندی‌های موجود، در کنار حمایت‌های مالی و تجهیزاتی، گام‌های مؤثری در مسیر افزایش روزافزون اقتدار برداشت. در این زمینه بهره‌گیری از ابتکارها و ابزارهای نوین، به‌ویژه در حوزه سایبری، بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد. از سوی دیگر آموزش

نیروی پلیس در واقع خدمتگزار مردم است و برای برقراری امنیت در جامعه، جان خود را در معرض خطر قرار می‌دهد، اما همانطور که رهبر معظم انقلاب نیز قبلاً تره آن اشاره کرده‌اند، نباید فراموش کنیم که پلیس مقتدر با پلیس ظالم فرق می‌کند. در حقیقت پلیس ظالم در مقابل مردم خودش می‌ایستد و به آنها آسیب می‌رساند و یا درگیر فساد سیستماتیک در خود می‌شود، اما پلیس جمهوری اسلامی نشان داده که همیشه طرفدار مظلوم بوده و هیچ‌وقت در معرض فساد قرار نگرفته است.

اقتدار پلیس نباید به هم بخورد

محمد مصدق، معاون اول قوه قضاییه معتقدیم اقتدار پلیس نباید به هم بخورد و به‌گونه‌ای نباشد که یک فرد جلوی پلیس روسری خود را در باورد و لیختد و بزند و هیچ برخوردی هم نباشد. البته در این میان تعداد اندکی هم هستند که از طریق ارتباط با بیگانگان در تلاش هستند تا این

موضوع ارزشی را از بین ببرند که در این رابطه قوه قضاییه با آنها برخورد می‌کند. با وجود افراد اندکی که اینگونه هستند، طبق آمارها، بسیاری از افراد شل‌حجاب از روی ناآگاهی و غفلت دست به این اقدام می‌زنند، چرا که با آنها صحبت نشده است. لذا ایام محرم فرصت خوبی است که این فصل باز شود و با این افراد صحبت کنیم. زمانی موفق خواهیم بود که به جای اینکه ۱۰ نفر را دستگیر کنیم، با ۱۰ نفر صحبت کنیم و آنها را آگاه کنیم، نه اینکه افرات و تفریط‌هایی شود که دشمن از آن سوء استفاده کند.

نکته

دوگانه اقتدار و مهرورزی

سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور، اعتماد ارکان نظام و آحاد جامعه به فراجا، سرمایه بزرگی است که ضرورت دارد فراجا برای افزایش این سرمایه بزرگ تلاش کند و اجازه ندهد که از این اعتبار و اعتماد کاسته شود. مجموعه فراجا مجری قوانین مجلس، بازوی دولت در تأمین امنیت، آسایش و آرامش مردم و رفاه عمومی و ضابط قوه قضاییه است و تعامل و هم‌افزایی همه دستگاه‌ها با پلیس در تأمین امنیت پایدار ضروری است. پلیس باید در برابر آشوبگران، مجرمان، قانون‌شکنان و متجاوزان به حقوق مردم مقتدر و مدبرانه و با برنامه ظاهر شود و با مردم مهرورزی کند.

■ ■ ■

حفظشان و جایگاه پلیس

غلامحسین محسنی‌آزلی، رئیس قوه قضاییه، جایگاه پلیس در همه دنیا محترم است و پلیس، جانی و اخلاقی امر بسیار سنگینی است؛ هر گونه تعرض به پلیس به اشکال مختلف امری مغایر با منطق و قانون است؛ تعرض به پلیس حتی به زسان خود فرد تعرض کننده و به‌طور کلی عموم مردم است، چرا که پلیس تضمین‌کننده آرامش و امنیت آحاد جامعه است؛ بر این اساس دادستان‌های ما مکلف هستند دقت بیشتری در رسیدگی به پرونده افسرادی که به پلیس تعرض می‌کنند، داشته باشند. البته بدیهی است که رفتار پلیس نیز باید توأم با موازین اسلامی و انسانی و حرفه‌ای باشد.

■ ■ ■

حمایت مجلس از پلیس

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس، نیروی انتظامی در خط مقدم ارتباط با مردم قرار دارد و باید در اعتمادسازی مردمی و افزایش سرمایه اجتماعی نقش آفرین باشد. مجلس آمادگی کامل دارد تا در راستای مأموریت‌های پلیس از این نهاد مهم انتظامی و اجتماعی حمایت کند تا پلیس هم در حوزه تأمین امنیت و هم در حوزه‌های اجتماعی بتواند بهترین شکل ممکن عمل کند.

در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی سال ۹۸

رهبری

نباید اقتدار را با ظلم اشتباه کرد

امنیت اخلاقی و اجتماعی جزو وظایف جمهوری اسلامی است؛ نمی‌توانیم اینها را رها کنیم. مظهر این امنیت و عامل وسط میدان این امنیت عبارت است از نیروی انتظامی؛ بنابراین بایستی اقتدار داشته باشید؛ باید بتوانید مقتدرانه عمل کنید؛ باید بتوانید با قاطعیت عمل کنید. منتها نکته کار این است که نباید اقتدار را با ظلم اشتباه کرد؛ اقتدار را نباید با حد و مرز نشناختن و بی‌مهار حرکت کردن اشتباه کرد؛ مثلاً فرض کنید در بعضی از کشورها - فرضاً در آمریکا - پلیس خیلی مقتدر است؛ آدم‌های عضلانی را هم پشت دوبرین‌ها و مانند اینها نشان می‌دهند که اینها به‌عنوان پلیس آمده‌اند و وسط میدان دارند قبض و بسط می‌کنند؛ خوب بله؛ لکن می‌زنند بی‌گناهان را می‌کشند؛ کسی را به‌عنوان اینکه مثلاً می‌خواسته اسلحه بکشد، پانزده، شانزده گلوله می‌زنند و پدرش را درمی‌آورند، نابودش می‌کنند. این اقتدار، اقتدار مطلوبی نیست؛ اقتدار همراه با ظلم است؛ این اقتداری است که در نهایت، ایجاد امنیت نمی‌کند، ایجاد ناامنی می‌کند؛ خود این، عامل ناامنی می‌شود. بعد هم که می‌روند دادگاه، دادگاه‌ها هم اینها را تبرئه می‌کنند که می‌شوند. این قضایا امروز متأسفانه در دنیای بی‌اعتنا به ارزش‌های معنوی خیلی زیاد است که مشاهده می‌کنید. این جور اقتدار در مورد پلیس، مطلوب اسلام و مطلوب ما نیست؛ نه، ما این را که باییم و حالت و شکل به‌اصطلاح بازی سینمایی و هالیوودی بدهیم به کار پلیس خودمان در خیابان، نمی‌پسندیم. ما می‌خواهیم کار به‌معنای واقعی کلمه انجام بگیرد؛ یعنی قاطعیت، اقتدار، در عین حال با عدالت، با مروت، با ترحم؛ جاهایی بایستی با ترحم همراه باشد؛ این مظهر اسلام است.

دیدار با فرماندهان نیروی انتظامی سال ۹۴

یار مهربان و مقتدر

باید تصویری یک «یار مهربان و مقتدر» از نیروی انتظامی، در ذهن مردم ترسیم شود. اقتدار و قاطعیت بدون بی‌رحمی، سلامت درونی، حضور بهنگام و سریع، عطف و کمک به مردم و قانون‌گرایی عواملی هستند که موجب ارائه تصویری مثبت از نیروی انتظامی خواهد شد. اعتیاد، شرارت‌ها و هنجار شکنی‌ها موجب تهدید امنیت جسمی، جانی و اخلاقی جامعه می‌شود؛ بنابراین باید با استفاده از دیدگاه‌های کارشناسانه انسان‌های متفکر و صاحب‌نظر به‌خصوص درون نیروی انتظامی، برای مقابله با این مسائل، برنامه‌ریزی دقیق کرد. در موضوعات مربوط به امنیت اخلاقی، بعد از برنامه‌ریزی دقیق، مستحکم، عقلانی و صحیح، دیگر نباید به مخالفت برخی افراد یا فضا سازی‌های رسانه‌ای توجه شود بلکه باید با توکل بر خدا کار را پیش برد.

دیدار با فرماندهان نیروی انتظامی سال ۹۵

برداشت مردم؛ نیروی انتظامی مقتدر باید به‌نحوی عمل کند که برداشت مردم از نیروی انتظامی یک نیروی مقتدر، عادل و هوشیار باشد. بخش‌های مختلف نیروی انتظامی از جمله کلاتری‌ها، پاسگاه‌ها و گشت‌های انتظامی در پیش چشم مردم قرار دارد و قضاوت درباره عملکرد نیروی انتظامی به مجموعه نیروهای مسلح و نظام اسلامی تعمیم پیدا می‌کند. عملکرد نیروی انتظامی باید عاقلانه، مدبرانه و برای مردم کاملاً اطمینان‌بخش و اعتمادآفرین باشد.

دیدار با جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی سال ۹۷

امنیت در فضای مجازی

یک نکته دیگری که شماها (نیروی انتظامی) می‌توانید نقش ایفا کنید در داخل کشور که دیگر ربطی به رونق تولید ندارد، مسئله امنیت فضای مجازی است. امروز فضای مجازی در زندگی مردم، دیگر مثل سال پیش و ۱۰ سال پیش نیست؛ گسترش فضای مجازی یک گسترش بسیار وسیع و عظیمی است. خوب، این فضای مجازی منافی دارد، امکاناتی دارد، خطراتی هم دارد، خطرات بزرگی هم دارد. اگر چنانچه این فضا ناامن باشد برای مردم، ضررش را مردم می‌برند. شما خوب - حالا پلیس فتا و مانند اینها هم که هست، کارهایی می‌کنید - در این زمینه می‌توانید به‌معنای واقعی کلمه، به‌طور جدی وارد شوید و کار کنید که آن وقت، همکاری شما با قوه قضاییه، هم در این قضیه، بوده و مسئله قاچاق، مهم است. ما بیشتر از خیلی از کشورها، دشمن داریم؛ دشمن هم راه‌های نفوذ را پیدا می‌کند و یکی از راه‌های نفوذ، همین مسئله فضای مجازی است. شما هم می‌توانید نقش ایفا کنید، نقش مهمی می‌توانید ایفا کنید؛ در این مسئله به‌طور کامل، به‌صورت جدی وارد بشوید.

در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی سال ۹۸